

Lezing Zegerplas: d.d. 17 januari 2023

Han Hendrickx: Duiker en initiatiefnemer

Paula van Rossum: Onderzoekster

Edwin de Heer: Natuurfotograaf

Zegerplas meer dan water alleen

Tijdens de lezing is een 'uitverkochte zaal' ademloos meegenomen in de onderwaterwereld van de Zegerplas.

De Zegerplas, gelegen aan het Aarkanaal is tussen 1964 – 1993 ontstaan door het winnen van zand ten behoeve van de aanleg van de wijken Ridderveld en Kerk en Zanen en de Rijksweg N11.

Deze plas van 70 hectare groot is daarna van een diepe donkere put getransformeerd naar een plas met gezond zwemwater en een groeiende biodiversiteit.

Dit komt door de inzet van diverse partners, zoals de Duikvereniging Atlantis, het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Gemeente Alphen aan den Rijn.

Zij werken al langere tijd samen om de kwaliteit van het water van de Zegerplas te verhogen. Zo heeft Hoogheemraadschap Rijnland al voor het project een luchtmengsintallatie geplaatst in de Zegerplas om blauwalgen tegen te gaan. Een mooie bijkomstigheid bleek tijdens het project, dat hierdoor ook de woekerende waterpest waar de hele bodem mee was bedekt is teruggedrongen zodat andere waterplanten meer kans krijgen, vertelde Han Hendrickx.

Er zijn nog veel meer acties uitgevoerd om een grotere variatie vissoorten en ander dieren en planten in de Zegerplas aan te brengen. Door kunstmatige riffen en betonnen buizen op de bodem te plaatsen én twee scheepswrakken te laten afzinken. Deze hebben allerlei holen en doorgangen die bescherming bieden aan vissen en ander leven.

Ook is er een palenrif gemaakt van palen van drie oude vissteigers. Tussen deze palen is een vlechtstructuur gespannen waarop kokosmatten zijn gelegd, waardoor een half drijvend eiland met waterminnende planten is ontstaan. Omdat de planten door kokosmatten groeien, hangen de wortels van deze planten in het water. Die wortels vormen ook schuilplaats voor dierenleven. Bovendien ontstaat een vanaf de kant zichtbare en gevarieerde biodiversiteit, dat ook dient als rust- en broedplaats voor vogels.

Ook de open verbinding tussen de Zegerplas en de Oude Rijn én de vispassages die zijn aangelegd bij sluizen, ook bij Katwijk / Noordzee, zorgen ervoor dat de uit zee migrerende vissoorten hun weg kunnen vinden naar de Zegerplas, zoals paling, bot en diverse soorten garnaltjes. Naast deze én de al 'ingeburgerde' soorten als baars, snoek, snoekbaars, rietvoorn, pos, de grote meerval en de rietdonderpad heeft Edwin de Heer ook foto's getoond van bijzondere dieren zoals een langneussteurgarnaal en wolhandkrabben.

Helaas is er ook een explosie van invasieve exoten als quagga mosselen en de Amerikaanse rivierkreeft. Om meer inzicht te krijgen in de gesteldheid van de waterkwaliteit en biodiversiteit zijn duikers van ADV Atlantis in samenwerking met diverse partners een project baseline gestart, zo vertelde Paula van Rossum. Het doel van dit project is om waterkwaliteit en biodiversiteit over langere tijd te meten. Om dit te kunnen, zijn er diverse meetstations uitgezet waarmee metingen door duikers kunnen worden verricht.

Gedurende de lezing groeide de bewondering voor de kleine groep initiatiefnemers van Atlantis.

Wat is begonnen met een droom is uitgegroeid tot de uitvoering van een prachtig leefbare plas voor alle Alphenaren!